

14.9.2018

EHDOTUS PÄÄKAUPUNKISEUDUN JA KIRKKONUMMEN YLEISIKSI
JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSIKSI

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (jäljempänä **HSY**) hoitaa Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sekä sopimuksen nojalla Kirkkonummen puolesta kunnalliset jätehuollon tehtävät. Kunnalle kuuluvista jätehuollon tehtävistä säädetään jätelaissa (646/2011). Jätelakia on sen voimaantulon jälkeen muutettu useita kertoja. Näissä jätehuoltomääräyksissä on huomioitu jätelain muutokset 13.6.2018 vahvistettuun muutokseen (laki jätelain muuttamisesta 445/2018) saakka.

Jätehuoltomääräysten tavoitteena on edistää jätelain toimeenpanoa paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ja estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista. Yleiset jätehuoltomääräykset valmistelee ja antaa jätehuoltoviranomainen, jona toimii HSY:n hallitus. Jätehuoltomääräykset tarkentavat jätelaissa säädettyjä yleisiä jätehuollon järjestämisen periaatteita.

Jätehuoltomääräysten valmistelussa on hyödynnetty Suomen Kuntaliiton vuonna 2014 julkaisemaa opasta kunnallisten jätehuoltomääräysten valmistelijoille ja päättäjille.

YLEISPERUSTELUT

Nykytila

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset ovat tulleet ensimmäisen kerran voimaan 28.3.1984. Tämän jälkeen määräyksiä on tarkistettu useita kertoja ja edellisen kerran 11.5.2012. Lisäksi asumisessa syntyviä lietteitä koskevat jätehuoltomääräykset on annettu 24.4.2015.

Jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan tarkistettaviksi jätelakiin tehtyjen muutosten sekä määräysten soveltamisesta saatujen kokemusten ja palautteen johdosta. Lisäksi määräyksissä on pyritty huomioimaan 17.12.2017 hyväksytty valtakunnallinen jätesuunnitelma sekä Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiivit kuuden jätealan direktiivin uudistamisesta, jotka tulivat voimaan 4.7.2018. Direktiivit tulee panna täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä viimeistään 5.7.2020.

Uusien jätealaa koskevien säännösten keskeisenä tavoitteena on asettaa uudet, nykyistä kunnianhimoisemmat tavoitteet yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen uudelleenkäytön valmistelulle ja kierrätykselle sekä yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämiselle. Jätedirektiivi edellyttää jäsenmailta, että yhdyskuntajätteestä kierrätettäisiin 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Jäsenmaiden on lisäksi varmistettava, että 31. joulukuuta 2023 mennessä biojäte joko kerätään erikseen tai kierrätetään sen syntypaikalla (esim. kotikompostoinnilla). Säännöksissä on lisäksi määritelty erilliset kierrätystavoitteet pakkausjätteille.

Valtioneuvoston hyväksymässä valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa vuoteen 2023, Kierrätyksestä kiertotalouteen, on asetettu jätehuollon ja jätteen synnyn ehkäisyn tavoitteet sekä toimet tavoitteiden saavuttamiseksi seuraavaksi kuudeksi vuodeksi. Lisäksi suunnitelmassa on asetettu kiertotaloutta tukeva tavoitetila vuodelle 2030. Valtakunnallinen jätesuunnitelma asettaa

yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteeksi 55 prosenttia vuonna 2023. Lisäksi yhdyskuntajätteen sisältämästä biojätteestä tulee kierrättää 60 prosenttia.

Keskeisimmät muutosehdotukset

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita ehdotetaan laajennettaviksi. Lisäksi määräykseen lisätään uusi erilliskeräysvelvoite muovipakkauksille. Muutoksia perustellaan ensisijaisesti valtakunnallisen jätesuunnitelman sekä EU:n jätedirektiivikokonaisuuden uusilla kierrätystavoitteilla.

Lisäksi määräyksiä ehdotetaan useilta kohdilta täsmennettäväksi määräysten käytännön soveltamisessa saadun kokemuksen ja palautteen perusteella. Määräykseen ehdotetaan lisättäväksi uudet selkiyttävät säännökset liittymisestä HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Sako- ja umpikaivolietteen tyhjennysvälejä ehdotetaan lyhennettäväksi ja biojätteen tyhjennysväliä harvennettavaksi. Useita kiinteistöjen jätehuoltopalveluita koskevia määräyksiä täsmennetään saatujen kokemusten perusteella. Määräyksissä ehdotetaan lisäksi jätteen kuormaamisen sallittua aikaväliä laajennettavaksi nykyisestä siten, että kuormaaminen olisi sallittua maanantaista perjantaihin kello 5-22 ja lauantaista sunnuntaihin klo 7-21.

Ehdotusta koskevat lausunnot ja mielipiteet

[Täydennetään kuulemiskierroksen jälkeen.]

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Luku

Soveltamisala ja yleiset velvoitteet

1 § Soveltamisala

Määräystä ehdotetaan täsmennettäväksi lisäämällä tarkentavia määräyksiä soveltamisalan piiriin kuuluvista kiinteistöistä.

Jätelain (646/2011) 91 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään kunnan valtuudesta antaa paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Määräysten soveltamisalasta määrätään 1 §:n 1 momentissa.

Jätelain 91 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti jätehuoltomääräykset voivat jätelain 13 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen vaatimusten noudattamiseksi koskea muuta kuin kunnan vastuulle jätelain mukaan kuuluvaa jätehuoltoa siltä osin, kuin on kyse jätteiden keräyksen, vastaanoton ja kuljetuksen käytännön järjestelyistä kiinteistöllä tai jätteen vastaanottoaikoilla tai näitä koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi jätehuoltomääräykset voivat jätelain 91 §:n 2 momentin mukaan koskea yhdyskuntajätteen kompostointia tai muuta vastaavaa jätteen pienimuotoista käsittelyä sen syntypaikalla myös muussa toiminnassa, kuin minkä jätehuollosta kunta jätelain mukaan vastaa. Jätehuoltomääräykset eivät kuitenkaan koske pienimuotoista jätteen käsittelyä syntypaikalla, jos toimintaa harjoitetaan ympäristöluvan tai ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksynnän nojalla.

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin, jäteasetukseen (179/2012), muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin.

Kiinteistö tai muu jätteen tuottaja voi pyytää liittymistä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella. Toissijaisesti kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta HSY tekee kiinteistön tai muun jätteen

tuottajan kanssa jätelain edellyttämän määräaikaisen sopimuksen liittymisestä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekä siitä mitä palveluita kyseinen sopimus koskee. Jätehuoltomääräyksiä sovelletaan myös kunnan toissijaisen järjestämisvastuun perusteella HSY:n jätehuoltojärjestelmään liittyneisiin kiinteistöihin.

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa myös muiden kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Elinkeinotoiminnan jätteiden osalta jätehuoltomääräyksiä sovelletaan silloin, jos elinkeinotoiminnan jäte kerätään ja käsitellään kunnan jätehuoltojärjestelmässä elinkeinotoiminnan harjoittajan pyynnöstä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden nojalla. Lisäksi jätehuoltomääräykset koskevat elinkeinotoiminnan harjoittajia niiltä osin, kuin on tarpeen jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemiseksi.

2 § Määritelmät

Määräyksiin sisältyviä määritelmiä ehdotetaan täydennettäväksi useilla termeillä ja käsitteillä, joiden tarkempi määrittely on käytännön kokemuksen myötä osoittautunut tarpeelliseksi.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Määräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös etusijajärjestyksen noudattamisesta. Jätelaki velvoittaa noudattamaan etusijajärjестystä kaikessa toiminnassa. Sen mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Syntynyt jäte on puolestaan ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrättäminen ei ole mahdollista jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, kuten energiantuotannossa. Viimeisenä vaihtoehtona on jätteen loppukäsittely eli esimerkiksi sijoittaminen kaatopaikalle. Etusijajärjestys koskee sitovana ammattimaista toimintaa, muussa toiminnassa sitä on sovellettava mahdollisuuksien mukaan.

2 Luku

HSY:n järjestämään jätehuoltoon liittyminen

4 § Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävä säännös jätelain tarkoittamasta kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta. Koko HSY:n toimialueella kiinteistöittäinen jätteenkuljetus toteutetaan HSY:n järjestämänä jätteenkuljetuksena. Asumisessa syntyvä jäte sekä muu jätelain 32 §:ssä tarkoitettu yhdyskuntajäte lukuun ottamatta vaarallista jätettä kuuluu HSY:n järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen, ellei jätelain nojalla ole toisin päätetty.

HSY huolehtii asumisessa syntyvän sekä muiden vastuulleen kuuluvien toimijoiden seka- ja biojätteen, sako- ja umpikaivolietteen sekä kiinteistöllä erilliskerättyjen pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.

HSY kilpailuttaa jätteenkuljetukset keskitetysti koko toimialueensa osalta. HSY:llä ei ole omia jäteautoja, vaan jätteitä kuljettavat yksityiset yritykset. Keskitetty kilpailutus tuo jätekuljetuksiin useita etuja, kuten tehokkaan logistiikan, vähemmän päästöjä, paremmat toimintaedellytykset paikallisille kuljetusyriyksille sekä kustannussäästöjä asukkaille.

5 § Velvollisuus liittyä HSY:n järjestämään jätehuoltoon

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävänä säännöksenä velvollisuus liittyä HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Pykälässä veloitetaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen haltija luovuttamaan jätteensä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja sitä kautta liittymään kunnan jätehuoltajärjestelmään.

Jätelain muutoksen 445 / 2018 mukaisesti kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

- 1) vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien sako- ja umpikaivoliete;
- 2) kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;
- 3) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa;
- 4) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1–3 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

6 § Liittyminen HSY:n järjestämään jätehuoltoon

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävänä säännöksenä kiinteistöjen käytössä olevat liittymistavat HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Kiinteistö voi hankkia oman keräysvälineen, liittyä käyttämään yhteisesti järjestettyä keräysvälinettä (ns. kimppa-astia) tai liittyä HSY:n alueellisen sekajätepisteen käyttäjäksi.

Jätelain mukaan jätehuoltoviranomainen voi tehdä erillisen päätöksen tiettyjen alueiden rajaamisesta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle.

7 § Yhteisen jäteastian käyttäminen (Kimppa)

Säännös sisältyy voimassa oleviin jätehuoltomääräyksiin ja sitä ehdotetaan täsmennettäväksi. Pykälässä määrätään yhteisen keräysvälineen tai -keräysvälineiden käyttämisen edellytyksistä HSY:n järjestämän jätteenkuljetuksen puitteissa. Lähekkäin sijaitsevilla kiinteistöissä asuvat naapurit voisivat käyttää yhteistä keräysvälineen sijoituspaikkaa ja yhteisiä jätteiden keräysvälineitä, jos kiinteistön haltijat ovat asiasta sopineet. Läheisyyden määrittelee käytäntö, mutta kiinteistöjen välimatkojen pitäisi olla lyhyet tai kulkureittien olla yhteneviä. Yhteisastia voi sijaita esimerkiksi kiinteistöille johtavan tien alussa, jolloin kaikki kiinteistöillä asuvat kulkevat sen kautta. Tärkeää on, että yhteisastian käyttö on seurattavissa, eikä muodostu esimerkiksi liian suuria hallitsemattomia yhteisastioita. Tarkoituksena ei myöskään ole, että jätteitä kuljetetaan pitkiä matkoja vapaa-ajanasunnolta vakituiselle asunnolle. Esimerkiksi kiinteistöjen omistussuhteet (saman omistajan omistuksessa olevat kiinteistöt) tai sukulaisuussuhteet eivät voi olla perusteina yhteisastian käyttämiselle.

Lisäksi edellytetään, että yhteiskäyttöä koskevassa sopimuksessa tulee osapuolina olla kaikki yhteistä keräysvälinettä käyttävät kiinteistöt. Sopimus sekä sitä koskevat muutokset on toimitettava tiedoksi HSY:lle. Yhden sopijapuolen muutos ei edellytä kokonaan uuden sopimuksen tekemistä.

HSY ei voisi velvoittaa kiinteistön haltijoita yhteisen keräysvälineen ja sijoituspaikan käyttöönottoon, vaan kyseessä on kiinteistönhaltijoiden sopimusvapauden piiriin kuuluva asia.

Naapurusten yhteinen jätteen keräysvälineen sijoituspaikka ja yhteisten keräysvälineiden käyttäminen on hyvä ratkaisu asiasta sopimukseen päässeille kiinteistöille, koska järjestely yleensä osoittaa kiinteistön haltijoiden kiinnittävän erityistä huomiota jätteen määrän vähentämiseen. Yhteistä keräysvälinettä voi käyttää minkä jätelajin keräämiseen tahansa.

HSY voisi kieltää järjestelyn jätehuollon järjestämistä koskevan perustellun syyn vuoksi esimerkiksi tilanteessa, jossa kiinteistöillä syntyvän jätteen määrä on olennaisesti väärin arvioitu siten, että yhteisen keräyspaikan ja -välineiden käyttäminen aiheuttaa esimerkiksi ympäristön roskaantumista. Myös laskutuksessa olevat epäselvyydet voisivat johtaa järjestelyn kieltämiseen.

Kiinteistön haltijat voivat tarvittaessa milloin tahansa ilmoittaa HSY:lle järjestelyn rauenneen, jolloin kiinteistön haltijoiden velvollisuutena olisi järjestää kullekin kiinteistölle tarvittava oma keräysvälineen sijoituspaikka sekä tarvittavat jätteen keräysvälineet.

8 § HSY:n alueellinen sekajätepiste

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävä säännös HSY:n järjestämistä alueellisista sekajätepisteistä. HSY:n alueellisen sekajätepisteen käyttäjäksi voivat liittyä vapaa-ajan asunnon haltijat oman harkintansa perusteella (esimerkiksi vähäinen jätemäärä) sekä ne ympärivuotisesti asuttujen kiinteistöjen haltijat, joiden kiinteistöille ei ole ajoyhteyttä jäteajoneuvolla. Tällä hetkellä HSY:n järjestämät alueelliset sekajätepisteet sijaitsevat Kirkkonummen Porkkalassa ja Långvikissä sekä Kirkkonummen Sortti-asemalla. HSY voi päättää myös uusista alueellisista sekajätepisteistä. HSY:n alueellinen sekajätepiste on tarkoitettu kotitalouksien päivittäiselle jätteelle.

9 § Jätteiden putkikeräysjärjestelmä

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi määräykset jätteiden alueellisista putkikeräysjärjestelmistä. Tällä hetkellä asuinkiinteistöjen jätteiden putkikeräysjärjestelmiä on Espoon Suurpellossa, Helsingin Jätkäsaassa, Kalasatamassa ja Kruunuvuorenrannassa sekä Vantaan Kivistössä. Jätteiden putkikeräyksellä tarkoitetaan järjestelmää, jossa määritellyt jätelajit kootaan keräyspisteverkoston ja maanalaisen putkiston avulla jätteen koontiasemalla sijaitsevaan konttiin, jossa jätelaji kuljetetaan asianmukaiseen jätelajikohtaiseen käsittelyyn.

Uusilla alueilla velvoite liittyä jätteiden putkikeräysjärjestelmään sisältyy useimmiten tontinluovutus sopimuksen ehtoihin. Putkikeräysjärjestelmään liittymisvelvoitteesta ei ole säädetty jätelaissa, mistä johtuen siitä ei voida määrätä myöskään jätehuoltomääräyksissä. Jätehuoltomääräyksiin ei myöskään voida sisällyttää kieltä omaa jätteenkeräysvälinettä omalla kiinteistöllään. Putkikeräysjärjestelmä tulkitaan näissä jätehuoltomääräyksissä lähemmäksi sijaitsevien kiinteistöjen yhteisesti järjestämäksi jätelain 40 §:n tarkoittamaksi jätteen vastaanotto paikaksi. Liittymisvelvoite HSY:n järjestämään kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen voidaan täyttää liittymällä putkikeräysjärjestelmän käyttäjäksi. HSY:n järjestämä jätteenkuljetus alkaa kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämistä vastaanotto paikoista. Yhteisesti järjestettyinä vastaanotto paikkoina toimivat jätteiden putkikeräysjärjestelmän keräystermiinaali sekä niiden jätteiden osalta, joita ei kerätä jätteiden putkikeräysjärjestelmässä, kiinteistön haltijoiden yhteisesti järjestämät muut vastaanotto paikat. Putkikeräysjärjestelmässä ei voida kerätä mm. kooltaan tai laadultaan järjestelmään soveltumattomia jätteitä, joiden keräystä varten kiinteistön haltijan, sitä edustavan jätteiden putkikeräysyhtiön tai muun valtuutetun tahon tulee järjestää erillinen vastaanotto paikka, kuten korttelikohtainen keräys huone.

Jätteiden putkikeräysjärjestelmään liittynyt kiinteistö ei ole velvollinen järjestämään putkikeräysjärjestelmässä kerätyn jätteen vastaanotto paikkaa omalle kiinteistölleen.

10 § Kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös kiinteistöittaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettamisesta. Jätelain 41 §:n mukaisesti jätehuoltomääräyksissä sallittaisiin asumisessa syntyvien jätteiden kuljettaminen jätteen haltijan toimesta, mikäli jäte on poikkeuksellisen suurikokoinen tai ei muutoin sovellu HSY:n järjestämään kiinteistöittaiseen

jätteenkuljetukseen. Isokokoiset jätteet sekä esimerkiksi asumisessa syntyvä rakennus- ja purkujäte tulee toimittaa ensisijaisesti HSY:n Sortti-asemille tai muuhun HSY:n järjestämään vastaanottoaikaan. Lisäksi kiinteistön haltija voi tilata HSY:n Nouto-Sortti-palvelun noutamaan käytöstä poistetut huonekalut. Palvelu on hinnoiteltu HSY:n hinnastossa.

3 luku

Jätteiden kerääminen kiinteistöllä

11 § Erikseen lajiteltavat jätelajit

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uusi selkeyttävä säännös erikseen lajiteltavista jätelajeista sekä erilliskerätyn pakkausjätteen kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta. Eri jätelajeille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista ja jätelain mukaista erilaatuisten jätteiden erilläänpitovelvollisuutta. Jätelaissa (646/2011) säädetään yleisestä velvollisuudesta noudattaa kaikessa toiminnassa jätelain 8 §:ssä säädettyä etusijajärjystä. Kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti pyrittävä vähentämään syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, on se ensisijaisesti pyrittävä valmistelevaan uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Ellei jätteen kierrättäminen ole mahdollista, on jäte hyödynnettävä muulla tavoin, esimerkiksi energiana. Vasta viimeinen vaihtoehto on jätteen loppukäsittely.

HSY:n velvollisuutena on edistää jätehuollon etusijajärjestyksen toteutumista sekä kierrättämistä ja pyrkiä osaltaan vaikuttamaan siihen, että valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa sekä jätedirektiivissä annetut kierrätystavoitteet täyttyvät. Tarkoituksena on kannustaa jätteen haltijoita erottamaan erilliskerättävät jätteet sekajätteestä.

Kiinteistön haltijan tiedotusvastuuta painotetaan, jotta tietoisuus jätteiden lajitteluvaihtoehdoista saavuttaisi jokaisen asukkaan.

HSY huolehtii jätelain 35 §:n nojalla pakkausjätteiden kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta tuottajien järjestämään vastaanottoaikaan. HSY:n hallitus on päättänyt lainvoimaisella päätöksellä 24.8.2012, että erilliskerätyn pakkausjätteen kiinteistöittäinen kuljetus toteutetaan 1.9.2015 alkaen HSY:n järjestämänä jätteenkuljetuksena. Erilliskerätty pakkausjäte toimitetaan tuottajan järjestämään jätehuoltoon.

12 § Sekajäte

Nykyisten jätehuoltomääräysten mukaisesti määräyksiin sisällytetään selkeyttävä säännös sekajätteen keräämistä varten tarkoitettuun jätteenkeräykseen, jonka tulee olla käytössä kaikilla kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä.

13 § Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Jätedirektiivin sekä valtakunnallisen jätesuunnitelman asettamien kierrätystavoitteiden saavuttaminen vaatii kierrätykseen ohjattavien jätelajien laajaa erilliskeräystä suoraan kiinteistöiltä. Määräysehdoituksen mukaan sekajätteestä tulee erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä biojäte, lasi-, kartonki- ja muovipakkaukset sekä pienmetalli, mikäli kiinteistöllä on vähintään viisi huoneistoa. Uudistettavien erilliskeräysvelvoitteiden tueksi HSY lisää informaatio-ohjausta alueen asukkaille ja toimijoille. HSY tuottaa laajasti ohjeistusta, kampanjoita ja materiaaleja eri kanavia käyttäen sekä henkilökohtaista neuvontaa. Ennen uudistuvien erilliskeräysvelvoitteiden voimaan astumista HSY valmistelee lisäksi ns. ohjaavan jätetaksan, jonka yhteydessä selvitetään eri jätelajien kiinteistökeräyksen asiakashinnoittelun kehittämistä lajittelun ja kierrätyksen edistämiseksi. Lisäksi HSY selvittää, miten kiinteistöjen lajitteluun liittyvää

palveluvalikoimaa voitaisiin kehittää mm. monilokerokeräystä tai muita keräysjärjestelmiä/-tapoja hyödyntämällä. HSY:n teettämien kyselyjen perusteella lajittelun helppous on tärkein seikka, joka motivoi asukkaita jätteiden lajitteluun (HSY:n teettämä kysely, 2016). Kaksi kolmasosaa asukkaista ilmoittaa, että lajittelisi aktiivisemmin, jos keräyspaikka olisi taloyhtiössä tai lähempänä kotia (HSY:n teettämä kysely, 2017).

Jätedirektiivi edellyttää, että 31.12.2023 mennessä kotitalouksien biojäte joko lajitellaan ja kierrätetään sen syntypaikalla tai se kerätään erikseen eikä sitä sekoiteta muihin jätelajeihin. Jätedirektiivi kannustaa lisäksi kotikompostointiin. Ehdotuksen mukaisesti biojätteen erilliskeräysvelvoite ei koskisi kiinteistöä, jolla kompostoidaan sillä syntyvä biojäte. Lisäksi lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt tai huoneistot voivat keskinäisen sopimuksen perusteella käyttää yhteistä biojätteen kompostoria määräysehdotuksen 15 §:n mukaisesti. Näiden kiinteistöjen tulee tehdä 16 §:n mukainen kompostointi-ilmoitus HSY:lle.

Ehdotuksen 7 §:n mukaisesti lähekkäin sijaitsevat kiinteistöt tai esimerkiksi tienhoitokunnan osakkaat voivat keskinäisen sopimuksen perusteella käyttää yhtä tai useampaa eri jätelajia varten yhteistä keräysvälinettä tai -välineitä ja keräysvälineiden sijoituspaikkaa (yhteiskäyttö). Useamman kiinteistön yhteisen keräysvälineen käyttö on hyvä ratkaisu erikseen kerättäville jätelajeille erityisesti pientaloalueilla.

Jätehuoltomääräysten valmistelun tueksi teetettiin keväällä 2018 kolme elinkaariselvitystä: biojätteen, muovin ja kartongin kiinteistökohtaisen keräyksen osalta. Selvityksissä käytettiin GaBi-elinkaarimallinnusohjelmaa. Mallinuksissa tarkasteltiin kyseisten jätelajien aiheuttamia positiivisia ja negatiivisia ympäristövaikutuksia kiinteistöltä keräyksen, kuljetusten ja mahdollisten välivarastointien kautta loppuhyödyntämiseen materiaalina tai energiana. Kaikissa mallinuksissa tarkasteltiin HSY:n jätehuollon koko toimialuetta, mukaan lukien Kirkkonummi.

Biojätteen erilliskeräyksen elinkaariselvityksessä todettiin, että parhaat ympäristöhyödyt saavutetaan velvoiterajalla ≥ 5 huoneistoa. Jos keräyksen pariin liittyvien asukkaiden oletetaan lajittelevan samalla tehokkuudella kuin nykyisellään keräyksen parissa olevat asukkaat lajittelevat, saadaan keräysvelvoitteen laajentamisella ≥ 5 huoneistoon kerättyä vuositasolla noin 1000 tonnia enemmän biojätettä.

Kartongin osalta velvoiterajaan ≥ 5 huoneistoa siirtymisellä ei aiheuteta suurta muutosta aiheutuviin kasvihuonekaasupäästöihin nykytilaan verrattuna. Keräysajon lisääntyminen nykykalustolla aiheuttaisi lisäpäästöjä nykytilaan verrattuna n. 20 t CO₂-ekv./a, mikä vastaa noin 0,3 %:n eroa nykytilan (velvoiteraja 10) ja velvoiteraja 5:n välillä. HSY:n kaikkiin jätteenkuljetusurakkakilpailutuksiin tullaan sisällyttämään kuljetuskalustoa koskeva vaatimus, jonka tavoitteena on korvata vaihteittain nykyisenkaltaisen pääsääntöisesti dieselkäyttöinen kuljetuskalusto vaihtoehtoisia ei-fossiilista käyttövoimaan hyödyntävillä jäteautoilla. Ensimmäiset vaatimukset sisältävät urakkakilpailutukset toteutetaan syksyllä 2018. Kartonkipakkausten kiinteistöittäisen keräyksen laajentaminen on perusteltua myös siitä syystä, että kartonkipakkausten kertymät alueellisissa keräyspisteissä ovat merkittävät, aiheuttaen ajoittain astioiden ylitäytymistä ja pisteiden roskaantumista. Kiinteistöittäisen keräyksen laajentaminen vähentää alueellisissa keräyspisteissä vastaanotettavien kartonkipakkausten määrää.

Muovipakkausten kiinteistökohtaista keräystä käsittelevässä elinkaarimallinuksessa tarkasteltiin vain velvoiterajoja ≥ 20 ja ≥ 10 huoneistoa. Selvityksessä kuitenkin havaittiin, että muovipakkausten keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat päästöt ovat vähäpätöiset verrattuna muovipakkausten käsittelystä aiheutuviin päästöihin ja niistä saataviin päästöhyvityksiin. Kun tarkastellaan muovipakkausten kiinteistökeräystä, voidaan tulosten perusteella todeta, että mitä useammalta kiinteistöltä kerätään, sen enemmän ilmastohyötyjä saavutetaan. Esimerkiksi velvoiterajan asettaminen ≥ 10 huoneiston kiinteistöille aiheuttaisi 6500 t CO₂-ekv säästöt muovipakkausten keräyksestä ja käsittelystä aiheutuvissa kasvihuonekaasupäästöissä suhteessa nykytilaan. Vaikka velvoiterajaa ≥ 5 huoneistoa ei tarkasteltu tässä selvityksessä, voidaan biojätettä ja kartonkia koskevien selvitysten tulosten pohjalta tehdä johtopäätös, ettei keräysvelvoitteen laajentaminen ≥ 5

huoneiston kiinteistöihin merkittävästi kasvata keräyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvia päästöjä, kun taas muovipakkausten lisäsaanto kierrätykseen tuo merkittävät säästöt kasvihuonekaasupäästöihin.

Kokonaisuudessaan keräysvelvoitteen laajentaminen ≥ 5 huoneiston kiinteistöihin tarkasteltujen jakeiden osalta aiheuttaa positiivisia ympäristövaikutuksia erityisesti muovipakkausten kierrättämisen myötä vältettyjen päästöjen ansiosta. Metall- ja lasipakkausten kiinteistökeräyksen laajentaminen parantaa lisäksi energiahyödyntämiseen ohjattavan sekajätteen laatua.

HSY on lisäksi selvittänyt ehdotuksen taloudellisia vaikutuksia asiakaskiinteistöille nykyisten asiakashintojen perusteella. Kiinteistöjen jätemaksut perustuvat jäteastiakohtaisiin tyhjennysmaksuihin. Kiinteistölle aiheutuviin kustannuksiin vaikuttaa se, mitä jättejakeita kerätään, kuinka monta jäteastiaa kiinteistöllä on, minkä kokoinen jäteastia on, kuinka usein jäteastia tyhjenetään ja onko jäteastia oma vai vuokra-astia. Hyödynnettävien jakeiden tyhjennysmaksut ovat keskimäärin noin 20-40 % edullisemmat kuin sekajätteen tyhjennyshinnat nykyisessä hinnastossa. HSY valmistelee vuoden 2019 aikana ns. ohjaavan taksan, jonka yhteydessä selvitetään eri jättejakeiden kiinteistökeräyksen asiakashinnoittelun kehittämistä lajittelun ja kierrätyksen edistämiseksi.

Uudet erilliskeräysvelvoitteet vaikuttavat merkittävimmin 5-9 huoneiston kiinteistöihin (toimialueella yhteensä n. 3250 kpl), joilla on nykyisten jätehuoltomääräysten mukaisesti tyypillisesti yksi kerran viikossa tyhjennettävä 660 litran sekajäteastia, jonka vuosikustannus kiinteistölle on 595 euroa. Uusien erilliskerättävien jakeiden keräyksen voidaan olettaa pienentävän sekajätteen kertymää siten, että kiinteistöjen sekajäteastia tyhjennettäisiin jatkossa vain joka toinen viikko. Nykyisillä tyhjennysmaksuilla 5-9 huoneiston kiinteistöjen vuosikustannukset kasvaisivat 267 euroa eli 45 % nykytilanteeseen verrattuna. 10-19 huoneiston kiinteistöillä (toimialueella yhteensä n. 2480 kpl) kustannusten muutos olisi erittäin vähäinen, sillä näillä kiinteistöillä voitaisiin luopua toisesta sekajäteastiasta erilliskeräyksen laajentuessa. Nykyisillä tyhjennysmaksuilla 10-19 huoneiston kiinteistöjen vuosikustannukset kasvaisivat 1614 eurosta 1642 euroon (28 euroa) eli alle 2 % nykytilanteeseen verrattuna. Vähintään 20 huoneiston kiinteistöillä (toimialueella yhteensä n. 8470 kpl) uusien erilliskerättävien jakeiden keräyksen voidaan olettaa pienentävän sekajätteen kertymää siten, että kiinteistöillä voitaisiin luopua yhdestä sekajäteastiasta. Nykyisillä tyhjennysmaksuilla vähintään 20 huoneiston kiinteistöjen vuosikustannukset pienenisivät 4922 eurosta 4288 euroon eli 13 %:lla. Lopullista kustannusvaikutusta kiinteistöille ei voida vielä täsmällisesti arvioida, sillä HSY:n uusi lajitteluun ohjaava taksa valmistellaan vuoden 2019 aikana.

Lisäksi pykälään sisältyisi kielto laittaa jätteiden keräysvälineisiin muita jätteitä, kuin mille keräysväline on tarkoitettu. Vääriin keräysvälineisiin laitettu materiaali haittaa kierrätystä, kierrätykseen ohjattavan materiaalin hyötykäyttöä tai jätteen energiahyötykäyttöä.

Paperin erilliskeräyksestä ei anneta erillistä veloitetta jätehuoltomääräyksissä, koska asiasta säädetään suoraan jätelaissa, jossa asianomaisille tuottajille asetetaan velvollisuus järjestää paperin erilliskeräys laissa tarkoituilta kiinteistöiltä. Jätelain 49 §:n mukaan paperituotteiden tuottajan on järjestettävä käytöstä poistettujen paperituotteiden kuljetus maksutta kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanotto paikasta, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella. Jätelain 50 §:n mukaisesti kiinteistön haltijan tulee järjestää vastaanotto paikka käytöstä poistettujen paperituotteiden keräystä varten. Velvollisuus ei kuitenkaan koske pientaloja tai muita vastaavia kiinteistöjä eikä haja-asutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä.

Huoneistorajojen velvoittavuuden tulkinnessa tulee huomioida, että jätehuollon järjestämisen kannalta ei ole merkitystä sillä, kuinka monen eri tontin alueella taloyhtiö sijaitsee. Mikäli taloyhtiön järjestämää jätteiden vastaanotto paikkaa käyttää vähintään viisi huoneistoa riippumatta siitä, että kuinka monen tontin alueella ne sijaitsevat, ovat tässä pykälässä määritellyt huoneistorajat velvoittavia.

14 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi uusi selkeyttävä säännös muista erikseen kerättävistä jätteistä. Muita erikseen kerättäviä jätelajeja ovat muut tuottajavastuunalaiset jätteet kuin pakkausjätteet, vaaralliset jätteet ja erityisjätteet, risut, oksat, puu- ja puutarhajäte, rakennus- ja purkujäte sekä asumisessa syntyvät lietteet.

Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa (15 §) tarkat erilliskeräysvelvoitteet, jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Asuinkiinteistöillä syntyvä rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on peräisin kiinteistön haltijan omatoimisesta remontoinnista tai silloin kun kiinteistön haltija vastaa itse rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta hankkiessaan palveluita yrityksiltä. Mikäli remontointipalveluita tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä, eikä siitä voida antaa jätehuoltomääräyksissä määräyksiä.

4 luku

Jätteiden omatoiminen käsittely kiinteistöllä

15 § Kompostointi

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten kompostointia koskevaa määräystä ehdotetaan tarkistettavaksi. Kompostointi edistää etusijajärjestyksen toteutumista. Myös uudessa jätedirektiivissä kannustetaan kotikompostointiin. Biohajoavan jätteen hyvin hoidettu kompostointi edistää ravinteiden saamista käyttöön ja vähentää jätteen kuljettamisen tarvetta. Jätelain 8 §:n mukaisen etusijajärjestyksen noudattamiseksi bio- ja puutarhajätteen omatoiminen käsittely kiinteistöllä on nostettu omaksi luvukseksi.

Mikäli kiinteistöllä kompostoidaan siellä syntyvä biojäte, ei kiinteistöllä ole velvollisuutta liittyä biojätteen kiinteistöittäiseen kuljetukseen, vaikka kiinteistöllä olevien huoneistojen lukumäärä olisi viisi tai enemmän. Lisäksi kiinteistön on mahdollista pidentää kiinteistön sekajätteen jäteastian tyhjennysväliä. Näissä tilanteissa edellytetään kompostointi-ilmoituksen tekemistä HSY:lle 16 §:n mukaisesti.

Kiinteistökohtaisessa kompostorissa voidaan kompostoida elintarvikejätettä, puutarhajätettä, kuivakäymäläjätettä ja tietyin edellytyksin vähäisiä määriä jätevesilietteitä. Jotta kompostointi onnistuu, on kompostorin ylläpitoon kiinnitettävä huomiota.

Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Näiden jätteiden kompostointiin käytettävän kompostorin pitää olla jyrä- ja haittaeläinsuojattu. Erityisesti elintarvike- ja ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee varmistua, että jäte on täysin kompostoitunut ennen sen poistamista kompostorista. Esimerkiksi kuivakäymäläjäte voi vaatia jälkikompostoinnin kompostorin ulkopuolella.

Lämpökompostorin käyttövaatimuksesta ehdotetaan luovuttavaksi, sillä saapuneen palautteen ja käyttökokemusten perusteella kompostointi onnistuu myös lämpöeristämättömässä kompostorissa.

Määräyksessä edellytettäisiin, että elintarvikejätteen kompostorin kapasiteetti tulee suhteuttaa kiinteistöllä syntyvän jätteen määrään. Määräys liittyy tilanteisiin, joissa kiinteistöllä syntyvää elintarvikejätettä ei kuljeteta kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, vaan syntyvä elintarvikejäte kompostoidaan ja hyödynnetään kiinteistöllä. Kompostoitaessa elintarvikejätettä tulee varmistua siitä, että jäte on ehtinyt maata riittävästi, ennen kuin jätemassa tyhjenetään kompostorista jälkikompostoitumaan. Kompostorien valmistajien suosittamat vähimmäisajat elintarvikejätteen viipymästä kompostorissa voivat toimia ohjeena maatumisastetta arvioitaessa. Määräyksen tavoitteena on estää tilanteet, joissa kompostori tyhjenetään tilan puutteen vuoksi liian nopeasti,

jolloin jäte ei ole vielä ehtinyt riittävästi maata. Tällainen maatumaton elintarvikejäte voi eristämättömään jälkikompostointiin siirrettäessä aiheuttaa esimerkiksi hajuhaittoja tai houkutella haittaeläimiä.

16 § Kompostointi-ilmoitus

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaista kompostointi-ilmoituksen tekemisvelvoitetta ehdotetaan muutettavaksi. Nykyiset jätehuoltomääräykset ovat edellyttäneet kaikkien kompostoitavien kiinteistöjen tekemän kompostointi-ilmoituksen. Käytännössä velvoitetta ei ole kuitenkaan kovinkaan hyvin noudatettu. Tästä syystä ehdotetaan, että kompostointi-ilmoitus edellytetään vain niiltä kiinteistöiltä, joilla sijaitsevien huoneistojen lukumäärä ylittää viisi, tai jotka haluavat pidentää sekajätteen tyhjennysväliä 23 §:n mukaisesti kahdeksaan viikkoon. Kompostointi-ilmoituksen tekemistä edellytetään vastaavissa tilanteissa myös useamman kiinteistön yhteisesti käyttämästä kompostorista. Kompostointi-ilmoituksessa on mainittava kompostinhoidosta vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot. HSY voi antaa tarvittaessa täydentäviä määräyksiä kompostoinnista.

Kiinteistön haltijoiden tulee ilmoittaa HSY:lle kompostoinnin lopettamisesta, jolloin kiinteistön haltijoiden velvollisuutena olisi järjestää kullekin kiinteistölle tarvittava oma biojätteen keräysvälineen sijoituspaikka sekä tarvittavat biojätteen keräysvälineet.

HSY voisi myös kieltää kompostorin käytön jätehuollon järjestämistä koskevan perustellun syyn johdosta. Esimerkiksi tilanteessa, jossa kiinteistöillä syntyvän biojätteen määrä on olennaisesti väärin arvioitu tai kompostorin hoitamattomuudesta aiheutuu jatkuvia haju- tai muita haittoja naapurustolle, HSY voisi kieltää kompostorin käytön, jolloin kiinteistöjen tulee liittyä biojätteen kiinteistöittäiseen kuljetukseen.

17 § Jätteen polttaminen ja hautaaminen

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten 5 §:ään sisältyy jätteiden polttamisen ja maahan hautaamisen kieltö. Säännös ehdotetaan siirrettäväksi määräysten 4 lukuun. Sekä jätteiden polttaminen että maahan hautaaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä jätelain nojalla. Pykälässä on määritelty tilanteet, joissa jätteen polttaminen on sallittu. Maaperään saa sijoittaa jätettä hyödyntämistarkoituksessa kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti.

5 luku

Jätteiden keräysvälineet kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa

18 § Keräysvälinetyypit

Voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi kiinteistöillä käytettävissä olevien keräysvälinetyyppien osalta. Kiinteistöillä on oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jättemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden.

HSY:n järjestämässä jätteenkuljetuksessa voidaan käyttää joko HSY:ltä vuokrattuja keräysvälineitä tai kiinteistön haltijan omia keräysvälineitä. Määräyksissä on lueteltu kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa käytettävät vaihtoehtoiset jäteastiat. Keräysvälineinä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa saadaan käyttää vain sellaisia keräysvälineitä, jotka soveltuvat HSY:n järjestämään jätteenkuljetukseen. Lisäksi määräyksissä on velvoitettu käyttämään erikseen määriteltyjen standardien mukaisia jätteenkeräysvälineitä.

19 § Jätelajien nimitykset ja tunnusvärit

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisia keräysvälineiden tunnusvärejä ehdotetaan muutettavaksi sitä mukaa, kun kiinteistöille hankitaan uusia keräysvälineitä. Lasipakkausten ja pienmetallin nykyistä paremman erotettavuuden ja lajittelun laadun parantamiseksi pienmetallin keräysvälineen väriksi ehdotetaan mustaa. Lisäksi erikseen kerättävien jätelajien nimitykset uudistetaan huomioiden 1.1.2016 täysimääräisenä voimaan astunut pakkausjätteiden tuottajavastuu.

20 § Keräysvälineen merkitseminen kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti määräykseen sisältyisi edelleen keräysvälineen merkitsemistä koskeva määräys. Jäteasetuksen 10 § velvoittaa merkitsemään jätteastioihin niihin kerättävän jätelajin ja keräyksestä vastaavan yhteisön yhteystiedot. HSY:n järjestämässä jätteenkuljetuksessa keräysvälineeseen tulee käyttää ainoastaan HSY:n tekstitarroja. Mikäli keräysvälineet ovat yhteisessä sijoituspaikassa, jossa on useamman eri kiinteistön jätteenkeräysvälineitä, tulee kunkin kiinteistön keräysväline merkitä yksilöidysti esimerkiksi kiinteistön numeroa tai kirjainta vastaavalla merkinnällä.

21 § Keräysvälineiden täyttäminen

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten keräysvälineiden täyttämistä koskevia määräyksiä täsmennettäisiin. Keräysvälineisiin ei saa laittaa jätteitä, jotka haittaavat jätteiden kierrätystä, energiana hyödyntämistä tai vaarantavat työturvallisuuden.

22 § Keräysvälineiden tyhjennysvälit

Voimassa oleviin jätehuoltomääräykseen sisältyvät määräykset keräysvälineiden tyhjennysväleistä. Jäteasetuksen 10 § velvoittaa tyhjentämään jätteastiat niin usein, että jätteastia voidaan aina sulkea, jäte mahtuu astiaan eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa.

Kiinteistön keräysvälineiden tyhjennysvälin tulee soveltua HSY:n jätteenkuljetusjärjestelmään. HSY:n asiakaskiinteistöt voivat tilata haluamansa määrän jätteenkeräysvälineitä kiinteistölleen ja sopia itselleen sopivan noutorytmin sekä tehdä tarvittaessa haluamansa muutoksia palveluun. Kiinteistön tarvitsemat palvelut mukautetaan HSY:n järjestämän jätteenkuljetuksen tyhjennysväleihin, eikä jokaiselle kiinteistölle voida räätälöidä omia tyhjennysvälejä. Lisäksi HSY voi tilapäisesti esimerkiksi useiden pyhäpäivien sattuessa peräkkäin tai keliolosuhteiden johdosta siirtää kiinteistön tyhjennyspäivää. HSY tiedottaa muutoksista tyhjennyspäiviin aina muutosten ollessa etukäteen HSY:n tiedossa.

Nykyisten määräysten mukaisesti sekajätteen keräysvälineet on tyhjennettävä kerran neljässä viikossa tai useammin.

Biojätteen keräysvälineiden tyhjennysväli ehdotetaan pidennettäväksi kahteen viikkoon. Aiemmin tyhjennysvälinä on ollut yksi viikko. Saadun palautteen ja käyttökokemuksen perusteella määräys on koettu liian tiukaksi erityisesti pienempien kiinteistöjen osalta, joilla biojätteastiat on monesti jouduttu tyhjentämään vajaina. Muutoksen jälkeen biojätteiden keräysvälineet ovat tyhjennysvaiheessa täydempiä, jolloin jätteenkuljetuksen negatiiviset ympäristövaikutukset vähenevät.

Ympärivuotisessa käytössä olevien vapaa-ajanasuntojen osalta on noudatettava vakituudessa käytössä oleville kiinteistöille annettuja keräysvälineiden tyhjennysvelvoitteita. Vain kesäaikana käytössä olevien vapaa-ajanasuntojen ei ole tarpeen olla liittyneenä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen talviaikana.

Jätehuoltomääräyksissä annetut tyhjennysvälit koskevat vain niitä vapaa-ajanasuntoja ja muita kiinteistöjä, jotka kuuluvat kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin.

23 § Keräysvälineiden tyhjentämistä koskevat poikkeukset tai keskeyttäminen

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi nykyisiä säännöksiä selkeyttävä määräys, jossa määrätään keräysvälineiden tyhjentämistä koskevista poikkeuksista ja keskeyttämisistä. Aiemmin tyhjennysten keskeyttämistä koskeva ohjeistus on sisältynyt jätehuollon hinnastoon. Ohjeistuksen siirtäminen osaksi jätehuoltomääräyksiä on perusteltua erityisesti asiakasnäkökulmasta, jotta kiinteistön jätehuoltoa koskevat määräykset löytyvät selkeästi yhdestä paikasta.

Mikäli sekajätteestä erotellaan biojäte, kiinteistö voi hakea sekajätteen tyhjennysvälin pidentämistä 8 viikkoon. Mikäli sekajätteen tyhjennysväliä halutaan pidentää yli 8 viikkoon tai hakea tyhjennysvälin pidentämistä jollekin muulle jätelajille, kiinteistön on haettava näiden jätehuoltomääräysten 43 §:n mukaista poikkeamista.

Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan keskeyttää määräajaksi kiinteistön ollessa käyttämättömänä vähintään viikon. Mikäli keskeytys kestää yli vuoden, on haettava näiden jätehuoltomääräysten mukaista poikkeusta ja perusteltava hakemus.

24 § Lisäjäte

Lisäjätettä koskeva määräys sisältyy voimassa olevien jätehuoltomääräysten 10 §:ään. Määräystä ehdotetaan täsmennettäväksi. Jos jäte ei mahdu tai sitä ei muusta syystä voi panna keräysvälineeseen, se voidaan tilapäisesti sijoittaa jätteelle varatun paikan välittömään läheisyyteen odottamaan kuljetusta.

25 § Keräysvälineiden kunnossapito

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten keräysvälineiden kunnossapitoa koskevia määräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Keräysvälineen haltija veloitetaan huolehtimaan keräysvälineiden asianmukaisesta kunnosta. Jäteasetuksen 10 § veloitaa pitämään keräysvälineen kunnossa ja puhdistamaan sen riittävän usein, jotta keräyksestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Pykälässä määrätään keräysvälineen omistajalle velvollisuus pitää kunnossa keräysvälineensä, jotta mahdolliset ympäristö- ja terveyshaitat sekä roskaantuminen ja riskit työ- ja muulle turvallisuudelle voidaan välttää. Keräysvälineen omistaja on joko kiinteistön haltija tai omistaja, jonka vastuulla jätelain mukaan on jätteen keräyksen järjestäminen kiinteistöllä, tai HSY kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäjänä. HSY huolehtii keräysvälineen puhdistamisesta keskitetysti määräajoin tyhjennysten yhteydessä, mikä on osa tyhjennyspalvelua.

6 luku

Jätteiden keräyspaikat

26 § Keräysvälineiden sijoittamista koskevat määräykset

Voimassa olevaa määräystä keräysvälineiden sijoittamisesta ehdotetaan täsmennettäväksi. Jäteasetuksen 10 §:n mukaan keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti. Jätehuoltomääräyksissä annetaan tarkempia määräyksiä vastaanottoaikan järjestämiseen ja jäteastioiden sijoittamiseen liittyen. Keräysvälineiden sijoittamisessa kiinteistölle ja jättilan rakentamisessa tulee noudattaa kunnan rakennusjärjestyksen määräyksiä,

terveydensuojelujärjestyksiä, ympäristönsuojelumääräyksiä, kaavamääräyksiä sekä laitevalmistajan ohjeita.

Käsin siirrettävät keräysvälineet on sijoitettava sellaiseen paikkaan, johon jäteauto pääsee esteettömästi vähintään kymmenen metrin päähän. Keräysvälineet, joita ei voi siirtää käsin (syväkeräysvälineet, vaihtolavat, yms.) on sijoitettava siten, että jäteauto pääsee esteettä tyhjentämään säiliöt.

Uudisrakentamisessa on tärkeää huomioida myös kiinteistön jätehuollon toimivuus. Sekä uusia jätetiloja että syväkeräysvälineitä rakennettaessa on suositeltavaa noudattaa kulloinkin voimassa olevaa RT -korttia asuinkiinteistöjen jätehuollosta (RT 69-11190).

27 § Ajoväylät sekä keräysvälineiden siirtoväylät kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa

Voimassa olevaa määräystä keräysvälineiden siirtoväylästä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ajoväylän tulee kestää jäteajoneuvon paino. Vastuu tien kestävydestä ja mahdollisista tievaurioista on myös yksityisteiden osalta tienpitäjällä. Jätteenkuljetukset rinnastuvat liikenneviraston tulkinnan mukaan elintärkeisiin kuljetuksiin, jotka on saatava suoritettua esimerkiksi kelirikkoajasta huolimatta. Tällöin kiinteistön haltijan tulee järjestää 26 – 27 §:n mukainen jätteiden vastaanottoa paikka muuhun sijoituspaikkaan. Mikäli keräysvälineet joudutaan siirtämään käsin tyhjennettäväksi, käytetään siirron osalta kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaista hintaa.

28 § Keräysvälineiden sijoituspaikan lukitus HSY:n järjestämässä jätteenkuljetuksessa

Voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä olevaa keräysvälineiden sijoituspaikan lukitusta koskevaa määräystä ehdotetaan täsmennettäväksi. Sijoituspaikan lukitsemisesta tekee aina päätöksen kiinteistön haltija. Kiinteistön haltija vastaa keräysvälineiden sijoituspaikan lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta. Mikäli kiinteistön haltija on halunnut lukita keräysvälineelle johtavan reitin, tulee kiinteistön haltijan järjestää lukitus siten, että jätteen kuljettaja voi avata lukituksen HSY:n Jätehuolto-avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua kaksoispesälukkoa. Mikäli tämä on asennusteknisesti mahdotonta, voi kiinteistön haltija tehdä HSY:lle kirjallisen hakemuksen HSY:n määrittelemän avainsäilön käyttämisestä. Kiinteistön haltija sijoittaa avainsäilöön keräysvälineille johtavalla reitillä tarvittavan avaimen tai avaimet. Avainsäilöön sijoitettu avain on kiinteistön haltijan vastuulla.

29 § Jätekuilut

Voimassa olevaa jätekuiluja koskevaa määräystä ehdotetaan täsmennettäväksi. Jätekuiluja on edelleen käytössä joillakin kiinteistöillä. Määräyksellä halutaan painottaa erityisesti sitä, että jätteen tulee ohjautua kuilusta suoraan keräysvälineeseen, joka soveltuu koneelliseen tyhjennykseen ja joka täyttää 18 §:n mukaiset määräykset jätteen keräysvälineistä. Lisäksi keräysvälineiden sijoituspaikan tulee täyttää 26-27 §:ssä määritellyt keräysvälineiden sijoituspaikkaa koskevat määräykset.

30 § Alueelliset vastaanottopisteet

Jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi alueellisten vastaanottopisteiden osalta. Alueellisella vastaanottopisteellä tarkoitetaan pakkausjätteiden tuottajien ylläpitämää pakkausjätteiden vastaanottopistettä (ns. Ekopiste), paperin tuottajien ylläpitämiä käytöstä poistettujen paperituotteiden vastaanottopisteitä ja muita jätteen tai uudelleen käyttöön valmisteltävien tuotteiden alueellisia vastaanottopisteitä.

Jätelain 47 §:n mukaan tuottajalla on ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuolto. Muut toimijat saavat perustaa rinnakkaisia käytöstä poistettujen tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita kiinteistön haltijalle tai muulle jätteen haltijalle vain, jos tämä tehdään yhteistoiminnassa tuottajan kanssa.

Jätehuoltomääräyksiin on tarpeen sisällyttää velvoitteita erityisesti vastaanottopisteiden roskaantumisen ehkäisemiseksi. Vastaanottopisteelle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteet aiheuttavat helposti roskaantumista.

Alueellisen vastaanottopisteen perustamiseen on oltava maanomistajan lupa. Lisäksi jos kyseessä on rakennelma, vaaditaan rakennusvalvonnan lupaa asiaan. Asemakaava-alueella alueellisen vastaanottopisteen perustaminen vaatii myös kaavamerkinnän.

Alueellisen vastaanottoaikaan ylläpito on määrätty pisteestä vastaavalle taholle.

7 luku

Jätteenkuljetus

31 § Jätteiden kuormaaminen

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten jätteiden kuormaamisen sallittua aikaa ehdotetaan laajennettavaksi. Ehdotuksen mukaan jätteiden kuormaaminen olisi sallittua maanantaista perjantaihin klo 5 - 22 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin 7-21. Useamman pyhäpäivän sattuessa peräkkäin jätteiden kuormaaminen olisi sallittu pyhäpäivinä kuten lauantaisin ja sunnuntaisin.

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan kuormaaminen tulee ajoittaa siten, että läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta häiriötä. Jätteenkuormauksen aloitusajankohdan aikaistaminen mahdollistaa tyhjennystyön toteuttamisen ennen liikenteen aamuruuhkan alkamista, mikä vähentää merkittävästi ruuhkaisimpien alueiden liikenteen sekä liikenteen melun aiheuttamia häiriöitä ja parantaa alueiden ilmanlaatua. Varhennettu tyhjennystyö parantaa merkittävästi tyhjennystyön työturvallisuutta sekä alueen asukkaiden, jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja muiden kadulla liikkujien turvallisuutta, kun jäteauto ei joudu toimimaan ja esimerkiksi peruuttamaan ruuhkaisilla väylillä. Tyhjennystyön suorittaminen ennen liikenneluuhkaa lisäksi nopeuttaa merkittävästi tyhjennystyön suorittamista. On perusteltua, että tyhjennystyön aloittaminen on mahdollista riittävän aikaisin, jotta jätteenkuljetusten ajoreittien suunnittelussa voidaan huomioida riittävällä tavalla erityisesti tyhjennystyön kannalta kaikkein haastavimmat kohteet.

HSY on toteuttanut toimialueellaan laajan kokeiluhankeen varhennetusta tyhjennystyöstä osana Helsingin kaupungin citylogistiikan toimenpideohjelmaa. Kokeilu pyrittiin toteuttamaan mahdollisimman aktiivisessa yhteistyössä viranomaisten, kuljetusyriyten ja asukkaiden kanssa. Kokeilun tarkoituksena oli selvittää, että onko mahdollista meluhaittoja kohtuuttomasti lisäämättä ajoittaa jätteiden keräys ruuhka-aikojen ulkopuolelle, jolloin haitat ympäristölle ja muulle liikenteelle vähenisivät. Kokeilussa seka-, bio-, energijätettä ja pahvia kerättiin jätehuoltomääräyksistä poiketen kello 5.00 - 22.00. Kokeilu aloitettiin 12.1.2015 ja päättyi 1.7.2017. Kokeilun avulla HSY keräsi lisää tietoa siitä, kuinka varhaisempi ja myöhäisempi jäteastioiden tyhjennysaika vaikuttaa asukkaiden arkeen, liikenteen ruuhkautumiseen ja jätekuljettajien työturvallisuuteen. Aiemmissa kokeiluissa hyväksi koettuja tapoja muun muassa melun torjumiseksi otettiin käyttöön ja arvioitiin kokeilun aikana (mm. hiljaisempi jätteastiakalusto.)

Kokeilu toteutettiin olemassa olevalla jäteajoneuvo-kalustolla. Kokeilun piirissä oli yhteensä yli 220 000 asukasta. Kokeilun aikana asukkailta pyydettiin antamaan palautetta. Asukkaiden kokonaismäärään nähden palautteita saapui merkittävän vähän, ainoastaan 114 kiinteistöltä, mikä tarkoittaa n. 3 %:n osuutta kiinteistöjen kokonaismäärästä. Asukkailta saadun palautteen perusteella tyhjennystyön äänet saattoivat häiritä joitakin asukkaita. Tyhjennystyön aiheuttamaa

meluhaittaa voidaan kuitenkin vähentää muuttamalla työtapoja sekä lisäämällä autoihin tarvittaessa lisäosia, kuten peruutustutkia ja jäteautojen käyntiäniä vähentäviä kytkimiä.

Kokeilun perusteella erityisesti aamun varhaisina tunteina aloitettu tyhjennystyö sujuvoittaa olennaisesti toiminnan operatiivista järjestämistä ja vähentää liikenteen ruuhkautumista ja siitä aiheutuvia ympäristöhaittoja sekä parantaa niin jätteenkuljettajien kuin alueen asukkaiden ja kadulla liikkuvien turvallisuutta. Jätteenkeräyksen toteuttaminen ennen ruuhka-ajan alkua vähentäisi haittoja muulle liikenteelle ja kevyelle liikenteelle. Varhainen tyhjennysaika vähentää kuljetusten päästöjä, sillä kuljetuskaluston käyttöä voidaan tehostaa ja vähentää jäteautojen määrää liikenteessä. Myös ruuhkien välttäminen vähentää jäteautojen päästöjä sekä päästöjä niistä autoista, jotka joutuvat odottamaan jäteauton siirtymistä. Varhennettu keräys tehostaa työn suunnittelua ja optimointia, kaluston hallintaa, käyttöastetta ja mahdollistaa tasalaatuisen, yhtenevän palvelun, kustannus- ja ympäristötehokkaalla tavalla. Lisäksi on huomioitava, että pääkaupunkiseudun jätteenkuljetusurakoitsijat ovat joutuneet keskenään eriarvoiseen asemaan, sillä HSY valvoo urakkasopimuskumppaneidensa toimintaa ja asettaa sopimusten mukaisia sanktioita sopimusvelvoitteiden rikkomisesta, kun taas muita kuin HSY:n sopimuskumppaneita ei samalla tavalla jatkuvasti valvo mikään taho eikä määräysten rikkomisesta aiheudu mitään sanktiota muutoin kuin niissä tapauksissa, mikäli valvovalle viranomaiselle on ilmoitettu poikkeuksellisesta häiriöstä.

HSY on selvittänyt muiden kuntien sekä eurooppalaisten suurkaupunkien jätteenkuormauksen aloitusajoja. Useissa Euroopan suurimmista kaupungeista on yleinen käytäntö, että jätteiden kuormaaminen on kiellettyä muulloin kuin yöaikaan. Pohjoismaisista kaupungeista Tukholmassa, Kööpenhaminassa, Turussa, Tampereella, Jyväskylässä, Oulussa, Nurmijärvellä sekä Itä- ja Länsi-Uusimaan kunnissa jätteenkuormaus on sallittu kello 6-21 tai 6-22. Esimerkiksi Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä jätteenkuormauksen osalta on annettu oma erillinen määräyksensä seuraavasti: ”Erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavien koneiden ja laitteiden käyttö on kielletty asuntojen ja muiden sellaisten kohteiden läheisyydessä, joille työstä saattaa aiheutua haittaa tai häiriötä, yöaikaan klo 22.00–07.00. Jätteenkuormaus on kielletty klo 22.00–06.00.”

Pohjoismaisten sekä Suomen suurimpien kaupunkien vakiintunut tapa sallia tyhjennykset nykyisellä kalustolla klo 6-22 kuvaa melko luotettavasti näissä kaupungeissa koetut hyödyt haittoja suuremmiksi. Muiden kaupunkien käytännön mukaisesti HSY pitää perusteltuna, että myös pääkaupunkiseudulla mahdollistettaisiin jätteenkuormauksen aloittaminen ehdotuksen mukaisesti kello 5 alkaen maanantaista perjantaihin.

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaan (22 §) erityisen häiritsevä melu tai tärinä yöaikaan on kielletty asuin- ja majoitushuoneistojen sekä hoitolaitosten läheisyydessä kello 22-07. Määräysten mukaan kiello ei koske liikenneväyliin tai yhdyskuntatekniikkaan liittyvää rakennus- ja kunnossapitotyötä tai muuta sellaista tilapäistä työtä, jota on liikenneturvallisuuden, liikenteen sujuvuuden tai muusta perustellusta syystä pidettävä yöaikaan välttämättömänä. Vastaavan sisältöiset määräykset sisältyvät myös Espoon, Vantaan ja Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojelumääräyksiin. Jätehuoltomääräyksiin ehdotettua jätteenkuormauksen sallittua aikaväliä ei ole pidettävä sellaisena erityisen häiritsevänä meluna, joka olisi ympäristönsuojelumääräysten vastaista.

32 § Yleiset jätteenkuljetusta koskevat määräykset

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi yleiset jätteenkuljetusta koskevat määräykset. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa ympäristön roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jäteasetuksen 11 § velvoittaa kuljettamaan jätteet tiiviissä pakkauksessa, umpinaisessa kuljetusvälineessä tai muuten peitettynä. Vastuussa jätteiden asianmukaisesta kuljetuksesta on jätteenkuljettaja.

Erilliskerätyt ja erilaatuiset jätelajit on pidettävä jätelain mukaisesti kuljetuksen aikana erillään.

Jätelain 121 § määrää siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta asumisessa syntyvien lietteiden, rakennus- ja purkujätteen sekä vaarallisten jätteen osalta. Jätteen luovuttajan, jätteenkuljettajan ja jätteen vastaanottajan on oltava selvillä siirtoasiakirjan laatimisveloitteesta. Jätelaissa ja asetuksessa on tarkat määräykset ja sisältövaatimukset siirtoasiakirjaan liittyen.

8 luku

Asumisessa syntyvät lietteet

33 § Velvollisuus liittyä HSY:n järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen

Asumisessa syntyviä lietteitä koskevat jätehuoltomääräykset tulivat ensimmäisen kerran voimaan 1.7.2015. Asumisessa syntyviä lietteitä koskevat määräykset siirretään osaksi yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Samalla niiden käytännön soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella useita määräysten kohtia täsmennetään.

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävä säännös liittymisvelvollisuudesta HSY:n järjestämään kiinteistöittäiseen sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen. HSY:n hallitus on päättänyt 22.3.2013, että asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäinen kuljetus toteutetaan HSY:n järjestämänä kuljetuksena 1.4.2016 alkaen. Asuinkäytössä olevan, HSY:n tai kunnan vesijohtoverkostoon kuulumattoman kiinteistön ja vapaa-ajan asunnon on jätelain velvoittamana liityttävä HSY:n järjestämään sako- ja umpikaivolietteen kuljetukseen.

Lietettä ei saa luovuttaa HSY:n järjestämän kuljetuksen lisäksi muille toimijoille tai muuhun paikkaan eivätkä muut toimijat saa ottaa lietettä vastaan HSY:n jätehuoltojärjestelmän piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä. Määräys ei koske tilannetta, jossa kiinteistön haltija on tilannut jätevesien käsittelyjärjestelmän huollon tai kunnostustyön, jonka yhteydessä lietteet tyhjennetään.

34 § Jätevesien käsittelyjärjestelmän sijoituspaikkaa koskevat määräykset

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi jätevesien käsittelyjärjestelmän sijoituspaikkaa koskevat määräykset. Määräysten käytännön soveltamisessa on osoittautunut tarpeelliseksi lisätä määräyksiä käsittelyjärjestelmän sijoittamisesta ja sinne johtavan kulkuyälän sekä tien kunnosta. Sako- ja umpikaivolietteen kuljettamisesta saatujen käytännön kokemusten myötä ehdotetaan täsmennettäväksi kiinteistölle johtavaa ajoväylää koskevia määräyksiä. Ajoväylän tulee kestää loka-ajoneuvon paino. Vastuu tien kestävydestä ja mahdollisista tievaurioista on myös yksityisteiden osalta tienpitäjällä. Sako- ja umpikaivolietteen kuljetukset rinnastuvat elintärkeisiin kuljetuksiin, jotka on saatava suoritettua esimerkiksi kelirikkoajasta huolimatta.

Jätevesien käsittelyjärjestelmän sijoittamisessa kiinteistölle tulee noudattaa kunnallisia rakennusjärjestyksiä, terveysuojelujärjestyksiä, ympäristönsuojelumääräyksiä, kaavamääräyksiä sekä laitevalmistajan ohjeita. Lisäksi sijoittamisessa on huomioitava mahdollisimman esteetön ja työturvallinen tyhjennystapahtuma.

35 § Lietesäiliöiden tyhjennysvälit

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetun muutoksen mukaan saostussäiliöihin, pienpuhdistamojen lietesäiliöihin ja muihin vastaaviin säiliöihin kertynyt jätevesiliete on tyhjennettävä tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Pelkästään harmaavesilietteitä sisältävien saostussäiliöiden ja vastaavien säiliöiden jätevesiliete on poistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Harmailla jätevesillä tarkoitetaan

jätevettä, joka on peräisin ainoastaan pesemisestä, siivoamisesta, keittiöstä tai muusta vastaavasta toiminnasta. Harmaa jätevesi ei sisällä vesikäymälän huuhteluvettä tai esimerkiksi kuivakäymälän suotovesiä. Harmaiden jätevesien omatoimisesta käsittelystä kiinteistöllä on säädetty 36 §:ssä. 36 §:n mukaisesti harmaiden jätevesilietteiden kompostointi on sallittua ja siitä tulee tehdä kirjallinen ilmoitus HSY:lle.

Sellaiset jätevesien käsittelyjärjestelmät, jotka eivät vaadi loka-autotyhjennystä ja ovat varustettu vaihtoehtoisella lietteenpoistolla (esim. suodattimet, lietepussit), tulee järjestelmän lietteet tyhjentää laitevalmistajan/suunnittelijan ohjeiden mukaisesti ja riittävän usein. Jätevesien omatoimisesta käsittelystä on säädetty 36 §:ssä.

Kiinteistön haltija voi hakea HSY:ltä lietteiden tyhjennysvälin pidentämistä. HSY voi erillisen hakemuksen perusteella perustellusta syystä myöntää kiinteistölle tai vapaa-ajan kiinteistölle tyhjennysvälin pidennyksen. Perusteena voi olla esimerkiksi kiinteistön vähäinen käyttö, kaksoisviemärointi tai kuivakäymälän käyttö.

Määräysehdotuksen valmistelussa on huomioitu talousjätevesiasetuksen (157/2017) säännökset. Asetuksessa mm. määritellään laskennallinen yhden henkilön käsittelemättömän jäteveden kuormitus aineiden osalta, joita puhdistusvaatimukset koskevat. Asetuksessa säädetään myös ohjeellinen, ankarampi puhdistustaso mahdollisia kuntakohtaisia ympäristönsuojelumääräyksiä varten pilaantumiselle herkille alueille. Jätevesijärjestelmän asiakirjojen täsmentävät vaatimukset löytyvät asetuksesta. Jokaisella kiinteistöllä tulee olla selvitys siitä, millaista ja kuinka paljon jätevettä syntyy ja miten se nykyisellään käsitellään. Jätevesijärjestelmällä tulee olla myös käyttö- ja huolto-ohjeet.

36 § Lietteiden omatoiminen käsittely kiinteistöllä

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukainen mahdollisuus käsitellä lietteet omatoimisesti kiinteistöllä on perusteltua säilyttää ennallaan.

9 luku

Roskaantumisen ehkäiseminen

37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten yleisötilaisuuksien jätehuollon järjestämistä koskevia määräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta.

Määräyksissä veloitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan, ei pelkästään siivoamisesta. Velvoite jätehuollosta huolehtimiseen on merkittävä toimenpide roskaantumisen ehkäisemiseksi, sillä sen perusteella tilaisuuden järjestäjän on hankittava alueelle tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan. Myös lajittelu ja erilliskerääminen on määrätty tilaisuuden järjestäjän vastuulle.

Määräyksiin lisätään jätehuoltosuunnitelman esittämisvelvoite ympäristönsuojeluviranomaiselle silloin, kun tilaisuuden arvioitu yleisömäärä ylittää 500 henkilöä.

Yleisötilaisuuden järjestäjän on lisäksi noudatettava kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojelumääräyksiä sekä kunnan rakennusjärjestystä.

10 luku

Vaaralliset jätteet ja erityisjätteet

38 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten vaarallisten jätteiden jätehuoltoa koskevia määräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat myös elinkeinotoiminnan harjoittajia. Vaarallista jätettä koskevilla määräyksillä määrätään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä.

Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja terveydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys. Määräys enimmillään vuoden säilytysajasta koskee kaikkia kiinteistöjä, myös esimerkiksi päivittäistavara-kaupoissa sijaitsevia kerätyn sähkö- ja elektroniikkaromun säilytykseen tarkoitettuja jäteastioita tai kontteja ja varmistaa osaltaan jätteen asianmukaista käsittelyä.

Vaarallisten jätteiden keräämisessä ja varastoinnissa kiinteistöllä on noudatettava kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sen nojalla annettuja määräyksiä.

39 § Vaarallisten jätteiden toimittaminen vastaanotto paikkoihin

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Siten näissä toiminnoissa syntyvät vaaralliset jätteet määrätään toimitettavaksi HSY:n järjestämään vastaanotto paikkaan. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikka-romu sekä paristot ja akut voidaan toimittaa myös tuottajan järjestämään vastaanotto paikkaan. Kotitaloudessa syntyvät lääkejätteet puolestaan tulee toimittaa apteekkiin.

Muissa toiminnoissa, kuten sosiaali- ja terveystaloudessa sekä kouluissa, syntyvät vaaralliset jätteet toimitetaan vastaanottajalle, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Sama määräys koskee elinkeinotoiminnan harjoittajaa.

Vaarallisen jätteen pakkaamisen osalta jäteasetuksessa on tarkat ohjeet, joihin näissä määräyksissä viitataan. Velvoittamalla alkuperäispakkauksen käyttämiseen pyritään varmistamaan vaarallisen jätteen asianmukainen pakkaaminen ja merkitseminen.

40 § Erityisjäte

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi erityisjätteiden jätehuoltoa koskeva määräys. Erityisjätteellä tarkoitetaan näissä määräyksissä jätteitä, jotka vaativat erityistoimia kuljetuksen tai käsittelyn aikana.

11 luku

Muut määräykset

41 § Kiinteistön haltijan tiedottamisvelvollisuus

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisia kiinteistön haltijan tiedottamisvelvollisuutta koskevia määräyksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Määräyksiin lisätään velvoite ilmoittaa muuttuneista yhteystiedoista HSY:lle. Mikäli tiedottamisessa käytetään muuta kuin HSY:n laatimaa materiaalia, tiedotuksen sisältö ei saa olla ristiriidassa HSY:n määräysten ja ohjeiden kanssa.

42 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Jätehuoltomääräyksiin ehdotetaan lisättäväksi selkeyttävänä säännöksenä määräysten valvontaa koskeva pykälä. Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Jätelain mukaan jätehuoltomääräysten rikkomisesta annetaan ensin määräys lopettaa jätehuoltomääräysten vastainen toiminta. Valvontailmoitusta seuraava toimenpide voi olla toiminnasta riippuen jätelain 129 §:n mukainen uhkasakko, teettämisuhka tai keskeyttämisuhka.

43 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaiseen mahdollisuuteen hakea poikkeusta jätehuoltomääräysten soveltamisesta ei ehdoteta muutettavaksi. Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. HSY:n jätehuollon toimialajohtaja voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräyksen noudattamisesta, jos jätehuollon järjestäminen sitä erityisestä syystä edellyttää eikä poikkeamisesta aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. Selkeyden vuoksi todetaan erikseen, että jätelain mukaisesta järjestettyyn jätehuoltoon liittymisvelvoitteesta ei voida myöntää pysyvää poikkeusta. Viranhaltijan harkintavalta on käytännössä vähäistä siten, että poikkeuksia koskevien päätösten tulee joka tapauksessa olla ristiriidattomat lainsäädännön sekä sen nojalla annettujen viranomaismääräysten, esimerkiksi ympäristönsuojelumääräysten kanssa.

44 § Voimaantulo

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset muutettuina ehdotetuina tavoin tulisivat voimaan 1.3.2019. Samanaikaisesti nykyiset jätehuoltomääräykset kumoutuisivat lukuun ottamatta tiukentuvia ja uusia erilliskeräysvelvoitteita, jotka tulisivat voimaan siirtymäajan jälkeen.

Yleisten jätehuoltomääräysten 13 §:ssä määrätty biojätteen, kartonki-, lasi ja muovipakkausten sekä pienmetallin erilliskeräysvelvoitteet ehdotetaan tulemaan voimaan kahden vuoden siirtymäajan jälkeen 1.1.2021 alkaen. Uusien velvoitteiden voimaantuloon saakka noudatetaan 1.7.2012 annettuja yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Erilliskeräysvelvoitteiden voimaantulolle on perusteltua antaa siirtymäaika muutoksen käytännön toteuttamisen vaatimien toimenpiteiden johdosta.